

COFACE EKONOMİ YAYINLARI

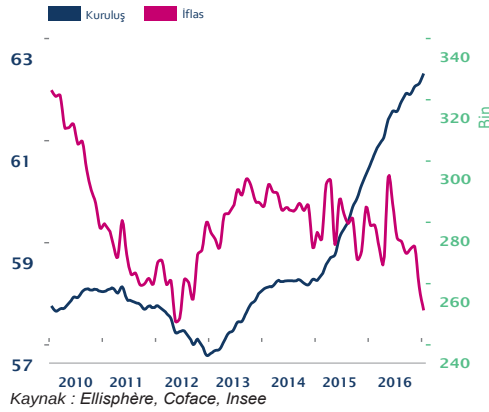
MERCEK ALTINDA

Hazırlayanlar: Paul Chollet,
Sektör ve İflaslar Bölümü Başkanı
Khalid Ait-Yahia,
Kıdemli Ekonomist

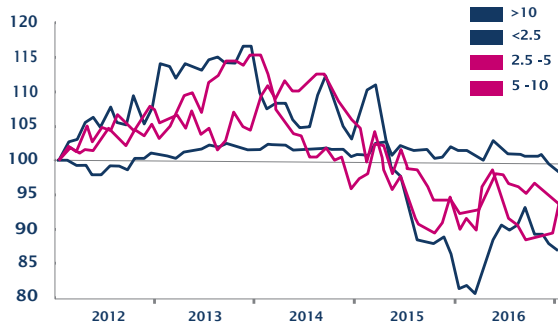
Fransa'da işletme iflasları: Yeni yıl, geçen yıl kaldığı yerden başlıyor

GRAFİK 1
Şirket iflasları ve kuruluşlar (bin, yıl)

Mayıs 2014'te şirket iflaslarında başlayan düşüş Ocak 2017 ayında da devam etti ve Eylül 2012'den bu yana kaydedilen en düşük rakam; 58.031 olarak gerçekleşti (2016 yılı Ocak ayına göre % -2,8). 2017 yılının başı itibarıyla yıl boyunca ortalama olarak her 72 şirketten biri iflas etmiştir. (2011 yılında bu rakam 56 idi). Bu eğilimin devam etmesi beklenmektedir. Coface iflaslarda 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 1'lik bir azalma daha olacağını tahmin etmektedir. Coface modelinde GSYH'da öngörülen büyüme ile birlikte şirket marjları¹ dikkate alınmaktadır. Daha iyi bir haber ise, şirket iflaslarından etkilenen çalışan sayısı yüzde 2,6 düşmüştür (179.619).

GRAFİK 2
Ciro dilimleri bazında iflaslar (milyon Avro, 100 = Ocak 2012)

Yeni kurulan şirket sayısı yıllık bazda yüzde 9,8 artmıştır (bireysel girişimciler hariç olmak üzere 331.239). Bu şirket dinamizminin bir başka göstergesidir ve rakamı neredeyse kriz öncesi seviyelere döndürmüştür (Ağustos 2008'de 340.686 idi). Bununla birlikte, daha fazla yeni şirket aynı zamanda daha fazla iflas için olumsuz bir ikinci etki anlamına gelmektedir. INSEE verilerine göre, her on şirketten üçü ilk üç yıl içerisinde iflas etmektedir².

Şirket iflaslarının ortalama büyüklüğünde artış

İflas sayılarındaki düşüş ve yeni kurulan şirket sayılarındaki artış iyi bir haberdır. Ancak bunun yarattığı iflas riskine ek olarak, iflasların ekonomiye toplam maliyeti (toplam ticaret borcu olarak hesaplanır) şu anda geçtiğimiz yıla göre yüzde 5,2'lik artış ile 3,74 milyar avroya ulaşmıştır. 2012 yılından bu yana düşmeye devam eden borçların yükselmeye başlaması ile birlikte, her bir iflasın ciroya dayalı olarak ölçülen ortalama büyüklüğü³, Ocak 2017 itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 4,4 artışla 551.765 avroya ulaşmıştır.

Aynı zamanda, ortalama iflas yaşı 80 aya yükselmiştir. Bu 2011 yılından bu yana kaydedilen en yüksek seviyedir ve yükselen marjlar (Coface'a göre 2016 yılında yüzde 31,6) ve kolay borçlanma koşullarının da (2 yılın üzerinde vadeli bir kredi için ortalama faiz oranı 2011 yılında yüzde 3,6 iken Ekim 2016 itibarıyla yüzde 1,6) gösterdiği gibi Fransız şirketlerinin göreceli dayanıklılıklarının bir göstergesidir.

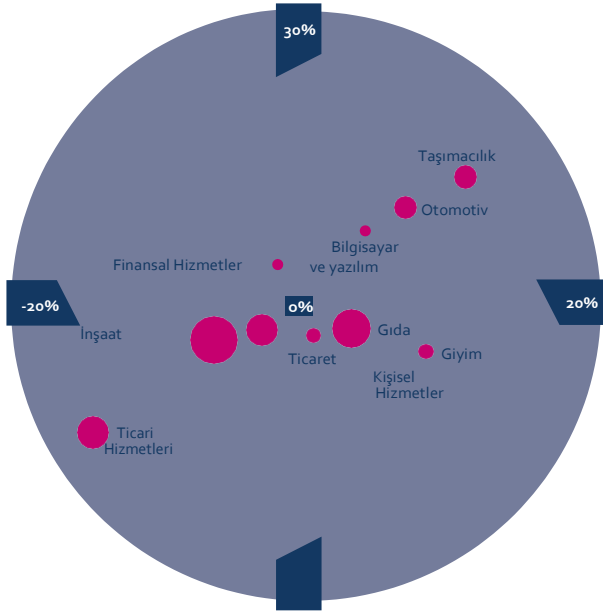
GRAFİK 3

Önde gelen sektörlerdeki iflaslar

X: 2017'deki yıllık ortalama iflaslar

Y: 2017/2016 farkı (%)

Nokta büyüklüğü = sektörün iflaslara katkısı (inşaat = iflasların %30'u)

Kaynak : Ellisphère, Coface

Taşımacılık ve giyim sektörlerinde iflaslar artıyor

Ocak 2017 itibarıyla birkaç sektörde iflas seviyeleri önemli ölçüde yükselmiştir (Grafik 3): Giyim (+%14,8), et (+%10,9), taşımacılık (+%11,8) ve bilgisayar ve yazılım (+%11,8). Fransa'da, giyim en ağır etkilenen sektör olmuştur ve yumuşak karnı da ihtisaslaşmış perakendecilerdir. Tüm giyim sektörü iflasları içerisinde perakende iflasları Ekim sonu itibarıyla yüzde 13,5'lik artışla neredeyse üçte ikilik (%62,5) bir paya sahip olmuştur. Perakende ayakkabı (tüm sektörün %10,3'ü) segmentindeki kapanışlar da 2016 yılında yüzde 4 artmıştır. Bu alt sektörlerdeki şirketler sıkı uluslararası rekabet (İspanyol Inditex grubunun cirosu 2016 yılının ilk üç çeyreğinde yüzde 11 yükselmiştir) ve aynı zamanda online satışlardaki güçlü bir artış (penetrasyon oranı 2014 yılında yüzde 31 iken 2016 da tahmini yüzde 36,6) ile karşı karşıyadır.

FRANSA'DA İŞLETME İFLASLARI

Büyüklükleri (ciro bakımından) ne olursa olsun, şirket kapanışları ilk kez 1 Ocak 2012 seviyelerinin altına inmiştir. Ciro su 2,5 milyon avronun altındaki şirketler tüm iflasların yüzde 98'ini ve iflaslardaki yıllık değişkenliklerin temel sebebinin oluştururken, iflasların ortalama büyüklüğünde 2016 ve 2017 yıllarında yaşanan artış ciro su 5 milyon avronun üzerinde olan şirketlerin dinamiklerinden kaynaklanmaktadır (Grafik 2). Mart – Eylül 2016 döneminde büyük şirket (ciro su 10 milyon avronun üzerinde) kategorisinde iflaslar da artmasına rağmen (Eylül ayında bir önceki yıla göre yüzde 16 artışla 234'e ulaşmıştır), o zamandan bu yana tablo oldukça iyileşmiştir. Bu değişikliğin birkaç sebebi olabilir. İlk olarak, son birkaç yıldır büyük sıkıntı çeken metal gibi sektörler muhtemelen bu grup içerisinde büyük bir oranda temsil edilmektedir. Ayrıca, büyük şirketler genellikle üretimlerinin belirli bir bölümünü ihrac ettiklerinden dolayı dünya ekonomisindeki değişikliklere karşı daha hassastırlar. Dolayısıyla sorunları kısmen 2016 yılında dünya ticaretinde yaşanan yavaşlamanın (2012-2014 ortalaması yüzde 3,5 iken, 2016 yılında yüzde 1,7) ve birçok yükselen ekonomideki durgun büyüme performansının bir sonucu olabilir.

Hizmetler ve inşaat sektörleri kayda değer iyileşme gösteriyor

Yıl başı itibarıyla hizmetler sektörü iyileşmeye devam etmiştir (Grafik 3). Finansal hizmet şirketlerinin iflasları (tüm iflasların %2'si) ve kurumsal hizmet sağlayıcılarının iflasları (%10) Ocak ayında bir önceki yıla göre sırasıyla %1,5 ve %15,2 azalmıştır. Perakende iflaslarındaki artış (tüm iflasların %18'i) yavaşlamıştır (Ocak 2016'da +%5,7 iken Ocak 2017'de +%3,5). Alkollü ve diğer içecekler satan işletmelerdeki kapanışlar yüzde 28,4 artmasına rağmen, bunlar perakende iflasları içerisinde çok küçük bir paya sahiptir. Yemek şirketleri arasındaki iflaslar ise Ocak 2017 sonu itibarıyla yüzde 5,6 düşmüştür.

2016 yılında inşaat sektöründeki iflaslar (tüm iflasların %30'u) yüzde 6,2 azalmıştır. Aynı yılda, Fransa ankarasında yeni evler için çıkarılan bina inşaat ruhsatı sayısı (438.300) yüzde 15 artmıştır. Sipariş defterlerinin kabardığını göstermesi bakımından, tüm sektör bu durumdan faydalanmıştır (Aralık sonu itibarıyla 6,7 aylık sipariş mevcuttur). INSEE'nin Ocak 2017 sanayi ekonomisi aylık anketinde, bu sektöre ilişkin iş ortamı puanı 99 olarak belirlenmiştir; bu uzun vadeli ortalamadan bir puan düşüktür ancak Nisan 2012'ye göre bir puan yüksektir. Doğramacı, boyacı ve elektrikçi iflasları (sektör iflaslarının sırasıyla %8,3, %7,7 ve %6,6'sı) %11, %4,9 ve %6,9 azalmıştır.

Giyim ve ayakkabı grubu Vivarte'de Ocak 2017'de gerçekleştirilen yeniden yapılandırma sorunları göstermektedir.

Taşımacılık sektöründe iflas oranı yüzde 11,8 iken, bir yıllık dönemde Fransa'da bu sektördeki iflas sayılarında yaşanan 135 artışın (1.576 'dan 1.711'e) yüzde 57'sini tek başına taksi alt sektörü (sektörün %14'ü) oluşturmuştur. 2016 yılında 241 taksi şirketi kapanmıştır (2015 yılında bu rakam 164 idi). Özel sürücülü araba şirketlerinin yarattığı rekabetin bu artışta kısmen etkili olduğu görülmektedir (bakınız *Panorama Coface, Aralık 2016*). Nakliye şirketi iflaslarındaki artışın (+%1,9) en büyük harcama kalemleri olan akaryakıt fiyatlarında yaşanan artış bağlamında görülmesi gerekmektedir. (bakınız *Panorama Coface, Mayıs 2016*).

1 - Coface modeli: $Def_t = a \text{ marge}_{t-2} + b \text{ def}_{t-1} + c \text{ PIB}_t + e$

2 - Insee Première, no. 1,543, Nisan 2015

3 - Ağırlıklı indirgenmiş yıllık ortalama; ortalama cironun daha doğru bir tablosunu elde etmek amacıyla dağılım ölçeğinin alt ve üst uçlarındaki gözlemlerin yüzde 1'lik dilimleri dışarıda bırakılmıştır.

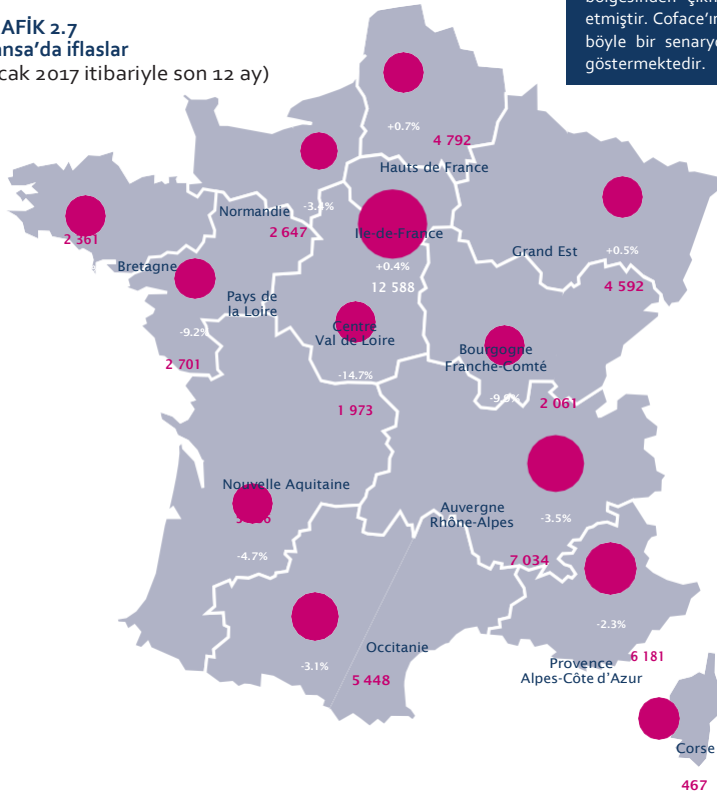
Otomotiv iflaslarındaki güçlü artış şaşırtıcıdır (Ocak 2017 itibarıyla +%7,4), çünkü aynı dönemde yeni taşıt tescillerinde %0,5'lik hafif bir artış kaydedilmiştir. İmalatçılar ve ana otomotiv parçası tedarikçileri güçlü karlar kaydederken, daha küçük işletmeler (distribütörler ve tamirciler) uluslararası rekabete ve internet rekabetine çok daha fazla maruz kalmaktadır (bakınız *Panorama Coface*, Eylül 2016). Otomobil tamir şirketi iflasları (sektör iflaslarının %45'i) 2017 yılında yüzde 15,3 artış kaydetmiştir.

Sanayinin yönü düzeliyor

Bazı sanayi sektörlerinin üretim sonrası segmentte daraldığı bir dönemde (örneğin otomotiv ve giyim), Ocak 2017'de çekirdek sanayi iflasları genel olarak yüzde 10,9 azalmıştır. Ekonominin geneli için geçerli olduğu gibi, bu iflasların maliyeti (bir yıllık dönemde ticaret borçlarının toplamı olarak ölçülmektedir) Ocak ayında sert bir şekilde yükselmiştir (+%32,2). Ancak bu artış bir dizi olağanüstü iflasın bir sonucudur; bu olağan dışı iflaslar olmasaydı yıllık maliyet yüzde 5,9 düşecekti. Hizmetler sektöründeki iflaslar yüzde 14,8 ve kimya sektöründeki iflaslar %14,7 azalmıştır. Tüketici malları sektöründeki iflaslar da yüzde 5,1 azalmasına rağmen, baskı (+%23), odun bıçkı ve planlama (+%8) gibi belirli sektörler daha fazla risk altındadır.

Tarımsal gıda sektörü sıkıntı yaşamaya devam etmektedir (%55 iflas oranı ile Fransa'da en kötü etkilenen sanayi sektörü). Bu artış fırınlar ve şekerlemeciler için kötü geçen bir yılın sonucudur (sektör iflaslarının yüzde 80'i; bir yıllık dönemde +%5,3). Tahıl tüketicisi bir sektör olduğu için, sektör 2017 yılında da tahıl üreticilerin fiyat artışlarından (2016 yılındaki kötü hasat sonrası) etkilenmeye devam edecektir. Özellikle kasap ve pişmiş et perakendecileri olmak üzere (sektörün %3'ü ve %7,2'si) et sektörü de fırınlar kadar kötü etkilenecektir.

GRAFİK 2.7
Fransa'da iflaslar
(Ocak 2017 itibarıyla son 12 ay)

Bölgesel dinamiklerde farklılaşmalar devam ediyor

2016 yılında şirket iflasları Fransa'nın dört bölgesinde artış göstermiştir: Hauts-de-France (+%0,4), Grand-Est (+%0,5), Ile de France (+%0,4) ve Corsica (+%41,1). Dört bölgede ise kayda değer iyileşme olmuştur: Bourgogne Franche-Comté (-%9,9), Nouvelle Aquitaine (-%4,7), Centre-Val de Loire (-%14,7) ve Pays de Loire (-%9,2).

Siyasi şoklar Fransa'da şirket iflaslarını nasıl etkileyecek?

Ekim 2016'da Coface Économies européennes: le risque politique va-t-il gâcher la «fête» en 2017? [Avrupa Ekonomileri - siyasi risk 2016 yılında parti berbat edecek mi?] başlıklı bir analiz yayınladı. Bunun amaçlarından birisi siyasi şokun Avrupa ekonomileri üzerindeki etkisini ölçmektir. Yükselen siyasi riskin sebeplerinden birisi düşen makroekonomik ve sosyal göstergeler (işsizlik, kişi başına düşen gelir, gelir eşitsizliği, vs.) olmasına rağmen, kendisi de iki ana kanal yoluyla büyümeyi etkileyebilmektedir: Finansal piyasalar (kamu borçlanma oranlarında artış, düşen sermaye piyasaları, vs.) ve ekonomik aktörlerin (şirketler ve hanehalkları) güven seviyesi.

Ekonomik Siyasi Belirsizlik (EPU)⁸ endeksindeki bir şokun GSYH artışı üzerindeki etkisini ölçmek için bir vektör oto-regresyon istatistik modeli (VAR) kullanılmıştır. Fransa için, EPU endeksinde Haziran 2016 referandumu sırasında İngiltere'de görülene benzer bir artışın GSYH üzerindeki etkisi, bir yıl sonra 0,6 puan kadardır. Bir başka deyişle, o yıl GSYH yüzde 1,3 (siyasi şoksuz Coface tahmini) artmayacak, sadece yüzde 0,7 artacaktır (Nisan, Mayıs ve Haziran aylarındaki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ve/veya genel seçimlerde belirsizliklerin artması halinde). Bu durumda, şirket iflasları yüzde 1 düşmeyecek, yüzde 1,1 artacaktır (2,1 puanlık bir etki).

Artan belirsizliğin kısa vadeli etkisine ek olarak, Institut Montaigne⁹ MESANGE makro-ekonometrik modelini kullanarak Fransa'nın Avro bölgesinden çıkması halinde GSYH'nın 9 puan düşeceğini tahmin etmiştir. Coface'ın şirket iflaslarını tahmin etmek için kullandığı model, böyle bir senaryoda şirket iflaslarını yaklaşık yüzde 27 artacağını göstermektedir.

4 - <http://www.coface.com/fr/Actualites-Publications/Publications/Uberisation-de-l-economie-en-France-une-nouvelle-arme-de-destruction-creatrice-massive>

5 - <http://www.coface.com/fr/Actualites-Publications/Publications/France>

6 - Olağandışı iflasların etkisi çıkarmak için, rakam en düşük ticaret alacaklarının yüzde 99'una indirilmiştir.

7 - <http://www.coface.com/fr/Actualites-Publications/Publications/Economies-europeennes-le-risque-politique-va-t-il-gacher-la-fete-en-2017>

8 - <http://www.policyuncertainty.com/>

9 - <http://www.institutmontaigne.org/presidentielle-2017/propositions/marine-le-pen-europe-et-international-sortir-de-leuro-et-restaurer-une-monnaie-nationale-le-franc>

ÇEKİNCE BEYANI

Bu belge yazıldığı tarihte mevcut bilgilere göre Coface Ülke Riski ve Ekonomik Çalışmalar Bölümünün görüşlerini yansıtmaktadır. Önceden haber verilmeksizin herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Bu belgede yer alan bilgi, analiz ve görüşler, güvenilir ve ciddi olduğuna inanılan çok sayıda kaynaktan derlenmiştir. Bununla birlikte, Coface hiçbir koşulda, burada yer alan verilerin doğruluğunu, tamliğini veya gerçekliğini garanti etmez. Bilgi, analiz ve görüşler sadece bilgi verme amaçlıdır ve okuyucunun başka yerlerde bulabileceği bilgileri destekleyici niteliktedir. Coface'ın araçsal bir sorumluluk dışında hiçbir tedarik sorumluluğu bulunmamaktadır ve bu belgedeki bilgi, analiz ve görüşlerin yorumlanmasından kaynaklı zararlardan herhangi bir şekilde sorumlu tutulamaz. Bu belge ve içeriğindeki analizler ve görüşler Coface'ın fikri mülkiyetindedir. Verileri bozmamak ve değiştirmemek kaydıyla, yazarı olarak Coface'ın adını açıkça belirterek ve yalnızca dahili kullanım için çoğaltabilirsiniz. Coface'ın önceden izni alınmadan kamuya açık bir beyanda bulunmak için veya ticari amaçla kullanılması, alıntı yapılması ve çoğaltılması yasaktır. Yasal uyarılar için Coface web sitesine bakınız.

COFACE SA

1, place Costes et Bellonte
92270 Bois-Colombes
France
www.coface.com

coface
FOR SAFER TRADE